

Vermoedelijk spoelen er nog veel meer kippen aan op de kust dan er te vinden zijn de NSO database. Bovenstaande linkerfoto werd ooit door Jan Andries van Franeker gemaakt op de zuidpunt van Texel. Deze vogel is echter nooit in een NSO telling opgenomen...Er zullen wel meer tellers zijn die hun neus ophalen voor een aangespoelde kip en vooral langs de vastelandkust van Nederland zullen vossen er als de kippen bij zijn om dit soort kadavers op te ruimen. Blijft het feit dat er wel degelijk kippen aanspoelen in Nederland.

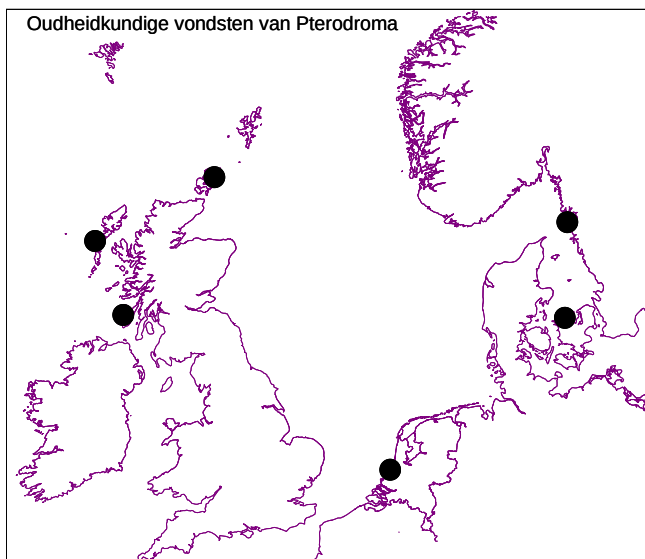
En het kan nog gekker. De rechter foto hierboven (overgenomen uit Wilson Bulletin 117(1)-2005), toont een zwemmende "kip" op volle zee. Het gaat om een moerasneeuwhoen, gefotografeerd voor de kust van Alaska op 30 augustus 2003 (Hillgruber *et al.* 2005). Op die dag werden door deze auteurs zo'n 100-125 van deze hoenders boven zee gezien, op afstanden van 8 tot 17 km uit de kust. Enkele vogels landden aan dek, en diverse individuen (foto!) zelfs op zee. Het was een mooie (trek)dag, met goed zicht en weinig wind, dus de vogels hadden blijkbaar bewust zee gekozen.

Referentie:

Hillgruber N., Burriel S.E., St. Peters M.A. & Wetzel J.D. 2005. Offshore marine observation of willow ptarmigan, including water landings, Kuskokwim Bay, Alaska. Wilson Bulletin 117: 12-14.

Ooit broedden er *Pterodroma*'s rond de Noordzee

In een recente publicatie van Dale Serjeantson (2005) worden een aantal vondsten beschreven van fossiele botten van

Pterodroma's rond de Noordzee. Tegenwoordig zijn donsstormvogels en freira's zeldzaamheden in onze streken dus deze vondsten zijn opmerkelijk. De grootste serie botten werd gevonden op drie ver uiteengelegen locaties rond de kust van Schotland, en er zijn ook vondsten bekend uit Zweden, Denemarken en uit een Romeinse nederzetting (*castellum*) aan de Zuid-Hollandse kust (Valkenburg). De meeste Schotse botten (10 stuks) zijn vermoedelijk van *P. feae* (de freira), die tegenwoordig nog slechts een kleine restpopulatie heeft op Madeira. Een elfde Schots bot is van een kleinere, verwante maar onbekende soort. De Schotse botten zijn niet eens heel oud en dateren van 300-1300 AD. Het Nederlandse bot komt ook uit de eerste duizend jaar van onze jaartelling maar de Oostzee botten zijn veel ouder: circa 8000 jaar oud. De grote vraag is natuurlijk hoe al die botten op "onze" kusten terecht zijn gekomen. Aanspoelingen lijken onwaarschijnlijk. Niet alleen zou de soort dan wel zeer talrijk geweest moeten zijn (slechts een minieme fractie van aangespoelde zeevogels fossiliseert, nog een kleiner deel wordt ook nog eens gevonden). Import via handel (scheepvaart, als

mondvoorraad) lijkt ook uitgesloten want daarvoor zijn de meeste botten te oud: ze stammen nog uit de periode van voor de Vikingen, dus er was nog geen internationale scheepvaart. Omdat de meeste botten bij menselijke nederzettingen zijn gevonden, en ook nog eens samen met resten van ander (?) voedsel, ligt de conclusie voor de hand dat deze vogels ter plaatse geoogst moeten zijn voor de consumptie. Daarmee is de Madeira populatie met recht een restpopulatie te noemen. Tweeduizend jaar geleden broedden freira's in een veel groter gebied, maar ze lijken, met de sterke toename van de populaties *Homo sapiens*, van de aardbodem verdwenen te zijn, met uitzondering van de laatste ontoegankelijke bergtop op Madeira. De soort is gewoonweg opgegeten door onze voorouders!

MFL

Referentie:

Serjeantson D. 2005. Archeological records of a gadfly petrel *Pterodroma* sp. from Scotland in the first millennium AD. Documenta Archaeobiologiae 3: 233-244.